Ankenævnet for Forsikring

Den 28. september 2016 blev i sag nr. 89108:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Codan Forsikring A/S
Gl. Kongevej 60
1790 København V

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har bilforsikring i Codan Forsikring A/S. Han klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at udbetale erstatning i forbindelse med, at hans bil blev totalskadet.

Klagerens bil blev totalskadet ved et færdselsuheld den 17/11 2015, hvor han kolliderede med en modpart i et kryds. Selskabet har afvist at udbetale erstatning for skaderne med henvisning til, at klageren handlede groft uagtsomt, da han kørte frem i et kryds for rødt lys.

I klagen til nævnet har klagerens advokat blandt andet anført:

> "Vedrørende det faktisk passerede har min klient oplyst, at han den pågældende dag kom kørende ad …vej den 17. november 2015 med en hastighed af omkring 40 km/time. Før han nåede frem til lyskrydset, så han op mod lysreguleringen og konstaterede via standeren i modsatte vognbane, at der var grønt.
>
> Umiddelbart inden han kørte ind i krydset, kiggede han igen op mod lysreguleringen og ser ikke noget rødt lys, hvorfor han fortsætter kørslen ind i krydset. Her blev han ramt af en [modpart], der kom fra venstre side.
>
> Den pågældende dag hang solen lavt, hvorfor min klient, der altid kører forsigtigt og agtpågivende, havde klappet solskyggen ned for at kunne orientere sig.
>
> Min klient, der var meget chokeret over det passerede, undersøgte dagen efter omhandlede lyskryds, i hvilken forbindelse han kunne konstatere, at standeren i lyskurven var de-

fekt, således at den røde lampe på uheldstidspunktet var ude af funktion i standeren i min klients vognbane.

Jeg vedlægger som sagens bilag 1 fotografi, min klient har taget dagen efter uheldet. Af bilaget fremgår det, at standeren i min klients kørebane var ude af drift på uheldstidspunktet.

Det anerkendes, at den lavere stander i modsatte kørebane var funktionsdygtig på uheldstidspunktet, men denne standers lavere højde gjorde desværre, at lyssignalet den pågældende dag ikke kunne ses, da min klient var nået helt frem til krydset – alt som følge af den lavthængende sol.

Min klient der forud for, at han kørte ud i krydset havde orienteret sig og konstateret, at der var grønt lys har efter min vurdering ikke handlet groft uagtsomt ved ikke at blive bekendt med, at lyset umiddelbart derefter var skiftet til rødt, når der dels henses til, at han i forbindelse med passagen ind i krydset var kommet i en vinkel i forhold til solen, der gjorde, at han – til trods for at solskærm benyttedes – ikke kunne se den lave lyskurv i modsatte vognbane og dels når der samtidig henses til, at den høje lyskurv i min klients vognbane var defekt.

Som sagens bilag 2 fremlægges [klagerens] meget summariske skadesanmeldelse. Ankenævnets opmærksomhed henledes på, at skadelidte deri netop anførte, at han ikke så, at trafiklyset skiftede til rødt. Dette bekræfter, at [klageren] havde orienteret sig da han var et stykke fra krydset, men at han – som følge af solen og den defekte lyskurv – ikke blev bekendt med, at lyset skiftede da han kørte ind i krydset.
…
Det følger af forsikringsaftalelovens § 18, stk. 2, at forsikringsselskabets erstatningspligt kan bortfalde, hvis forsikringstageren har,

'... fremkaldt forsikringsbegivenheden ved en uagtsomhed, der under de foreliggende omstændigheder må betegnes som grov, skal det under hensyn til skyldgraden og omstændighederne i øvrigt afgøres, om erstatning skal ydes....'

Der er tale om en undtagelsesbestemmelse, som fortolkes indskrænkende, hvilket støttes i praksis og teori.

Preben Lyngsø anfører således i 'Forsikringsret', 7. udgave på side 225, at

'Praksis tyder på, at det forsikringsretlige begreb grov uagtsomhed kun omfatter tilfælde inden for området for det erstatningsretlige begreb grov uagtsomhed, hvor der foreligger *bevidst grov uagtsomhed,* dvs. tilfælde, hvor den sikrede faktisk har indset forsikringsbegivenhedens indtræden som en mulig følge af sin handlemåde.'

Det er åbenbart, at [klageren], som havde orienteret sig og i den forbindelse havde konstateret, at der var grønt lys ikke har udvist en sådan kvalificeret uagtsomhed ved ikke at notere sig, at lyset var skiftet til rødt umiddelbart inden han kørte ud i krydset, når særligt henses til, at lyskurven i hans vognbane var ude af drift, og at den lavthængende lyskurv i modsatte vejbane – på det tidspunkt hvor han kørte ud i krydset – ikke længere kunne ses på grund af den lavthængende sol.

Han havde kort forinden konstateret, at der var grønt lys og blev trods fornyet orientering, umiddelbart i forbindelse med fremkørslen ind i krydset ikke bekendt med, at lyset havde skiftet. Det er ikke bevidst grov uagtsomhed.

Der henvises yderligere til dom gengivet i U2000.1093H, hvor højesteret fandt, at ulykkesforsikringsselskabet var forpligtet til at udbetale erstatning til en cyklist, som var kørt frem for rødt lys, og som i et efterfølgende forsøg på at undgå påkørsel blev ramt af en bil. Højesteret dømte forsikringsselskabet til at betale erstatning med følgende præmisser:

'Det må lægges til grund, at …, da han cyklede ind i krydset, ikke var opmærksom på, at der var rødt lys i hans færdselsretning, og at han ude i krydset søgte at undgå faren ved at vende og køre tilbage. Uanset overtrædelsen af færdselsloven finder Højesteret, at der ikke er tale om en så dadelværdig adfærd, at der foreligger grov uagtsomhed med den virkning, at ulykken er undtaget fra dækning under ulykkesforsikringen, jf. forsikringsaftalelovens § 18, stk. 2.'

I den sag stod det efter vidneforklaringerne klart, at det på uheldstidspunkt var vanskeligt at orientere sig, idet et vidne forklarede, at 'Det var snevejr, mørkt og usigtbart.', men det ses af Højesterets præmisser, at højesteret ikke fandt det nødvendigt at henvise til sådanne konkrete forhold for at nå til den afgørelse, at der ikke var handlet groft uagtsomt. Det var således tilstrækkeligt, at konkludere at skadelidte konkret ikke var bekendt med, at der var rødt lys. Dette viser, at der skal endog ganske meget til førend erstatning kan bortfalde efter forsikringsaftalelovens § 18, stk. 2."

Ved brev af 13/4 2016 til nævnet har selskabet hertil blandt andet bemærket:

"Forsikringstageren anmeldte d. 17.11.2015, at han samme dag havde været udsat for et færdselsuheld, idet han var blevet påkørt af en modpart. Skaden skete, da forsikringstageren blev blændet af solen og derfor overså, at et trafiklys havde skiftet til rødt i hans kørselsretning. Modparten kunne ikke undgå at ramme ham. Forsikringstagerens bil, …, blev herved totalskadet. Det fremgik af anmeldelsen, at der ikke var optaget politirapport.

Vi har i brev af 01.12.2015 meddelt forsikringstageren, at vi finder det groft uagtsomt at køre ud i et vejkryds, når man er blændet af solen, idet der herved er indlysende fare for, at der kan ske en skade. Idet forsikringen ikke dækker skader, der skyldes grov uagtsomhed, afviste vi at udbetale erstatning for bilen. Vi henviste i den forbindelse til AK 85976.

Forsikringstagerens advokat gjorde i brev af 09.12.2015 indsigelse over afgørelsen og anførte, at forsikringstageren havde konstateret, at der var grønt lys, inden han kørte ud i krydset og at han ikke kunne se noget rødt lys, idet en stander angiveligt var defekt.

Vi har i brev af 15.12.2015 fastholdt vores afgørelse med henvisning til forsikringstagerens oplysninger i skadeanmeldelsen. Endvidere påpegede vi, at selvom den ene lysstander måtte have været defekt, var der fortsat to andre standere.

Foranlediget af klagen har vi gennemgået sagen på ny, men finder ikke grundlag for at ændre vores afgørelse.

I henhold til punkt 1.3,5. i betingelserne for Kaskodækning undtages skader som forvoldes med vilje, eller som skyldes grov uagtsomhed.

Som redegjort for, har forsikringstageren anmeldt, at han blev blændet af solen, og derved overså, at lyset skiftede til rødt. Han har i anmeldelsen påtaget sig skylden for trafikuheldet.

Advokaten anfører i klagen, at forsikringstageren forud for, at han kørte ud i krydset, havde orienteret sig og konstateret, at der var grønt lys, og at han ikke havde handlet groft uagtsomt ved ikke at blive bekendt med, at lyset umiddelbart herefter var skiftet til rødt.

I kommentar hertil skal vi bemærke, at hvis der er konstateret grønt lys forud for indkørslen i krydset, må der antages at være tid til at passere dette, før lyset skifter til rødt, og før der således bliver grønt lys for den tværgående trafik.

Advokaten anfører da også efterfølgende, at forsikringstageren på grund af solen ikke blev bekendt med, at lyset skiftede, da han kørte ind i krydset.

Der synes således at være enighed om, at der var rødt lys, da forsikringstageren kørte ind i krydset. Dette ses også underbygget ved en vidneerklæring modtaget fra modpartens forsikringsselskab.

Advokaten anfører, at den ene stander var defekt. Det er vanskeligt at se af de medsendte fotos, ligesom det ikke dokumenterer, at standeren var ude af drift på uheldstidspunktet. Men selvom det lægges til grund, at denne stander var ude af drift, er der fortsat to andre standere. Hertil kommer, at hvis det ikke er muligt at se lyssignalet, må man stoppe op og sikre sig, at der er grønt lys i kørselsretningen, inden man kører ind i krydset.

At køre over for rødt lys indebærer en sådan indlysende fare for at forvolde skade, at forholdet efter vores opfattelse må anses for groft uagtsomt. Dette gælder også, selvom man pga. sollys ikke kan se, hvilken farve lyssignalet viser i ens køreretning.

Der foreligger efter vores opfattelse ikke formildende omstændigheder, der alligevel kan bevirke, at forsikringstageren har krav på erstatning. Vi finder ikke, at den af advokaten fremhævede dom gengivet i U2000.1093H, der vedrører en cyklist, kan tillægges nogen vægt ved vurderingen af uagtsomhedsgraden i den foreliggende situation, omhandlende kørsel med bil ind i et vejkryds, hvor der er rødt lys.

Vi må således fastholde vores afgørelse, jf. Fal § 18 samt kaskobetingelsernes punkt 1.3,5. Til støtte for vores afgørelse kan vi henvise til AK 58.835, AK 79.938, AK81.067, AK 81.899 samt AK 85.976."

I brev af 30/5 2016 har klagerens advokat hertil blandt andet anført:

"Indledningsvis bemærkes det, at det giver anledning til undren at indklagede anfører, at det er uklart, om den ene lanterne var defekt. Det fremgår tydeligt, af de fremlagte fotografier, som er taget dagen efter uheldet, at den høje lanterne på modsatte side af krydset i den vejbane, hvor klager kørte frem ikke var i drift. Jeg vedlægger for god ordens skyld ny kopi af fotografierne.

Af bilaget fremgår det, at lamperne i denne lanterne ikke lyste, hverken ved grønt eller ved rødt signal. Den pågældende lanternen er som det fremgår af fotografierne noget højere end de øvrige standere og er derfor efter klagers vurdering opstillet på en sådan måde, at klager – trods den lavthængende sol - ville kunne have set signalet deri, hvis ikke lanter-

nen denne dag var defekt. Såfremt indklagede fastholder, at omhandlede lanterne – trods de fremlagte fotografier – ikke var defekt på uheldstidspunktet forbeholder klager sig at indhente erklæring fra vejmyndigheden derom.

Allerede som følge af den defekte lanterne er det undskyldeligt, at klager kørte frem og derved foranledigede uheldet.

Om der var rødt lys kan klager ikke udtale sig sikkert om, al den stund, at klager ganske kort før han kørte ind i krydset havde orienteret sig mod lyskurven og havde noteret sig, at der da var grønt lys. Han så ikke lyset skifte, hvorfor angivelsen i anmeldelsen om, at der nok var rødt lys beroende på efterrationalisering som følge af de øvrige impliceredes opfattelse af forløbet.

Preben Lyngsø anfører side 225 i Dansk forsikringsret, 7. udgave at

'Praksis tyder på, at det forsikringsretlige begreb grov uagtsomhed kun omfatter tilfælde inden for området for det erstatningsretlige begreb grov uagtsomhed, hvor der foreligger bevidst grov uagtsomhed, dvs. tilfælde, hvor den sikrede faktisk har indset forsikringsbegivenhedens indtræden som en mulig følge af handlingen.'

Da klager havde orienteret sig og havde konstateret, at der var grønt, men blot ikke blev bragt ud af denne opfattelse, umiddelbart inden han kørte frem i krydset foreligger der ikke en sådan kvalificeret uagtsomhed i nærværende sag.

Der skal som anført af Lyngsø samme sted tages hensyn til, at der ikke er tale om en erstatningssag, men en forsikringsretlig vurdering, hvor vurderingen påvirkes af, at klager har betalt præmie for at afløfte risikoen for skader, som den indtrådte, hvorfor grov uagtsomhed i forsikringsretlig sammenhænge er væsentligt snævrere end i erstatningsretten.

Nævnets opmærksomhed henledes ligeledes på AN 828, kommenteret af Lyngsø på side 226, hvor det anføres, at ankenævnets præmisser viser, at det afgørende er, om man har indset forsikringsbegivenhedens indtræden som en mulig følge af den udviste handlemåde.

Klager i nærvævende sag har ikke indset – eller handlet på en sådan måde – at han burde have indset forsikringsbegivenhedens som en mulig følge, da han jo netop havde orienteret sig og havde konstateret, at det var grønt lys, hvorfor hans eneste brøde består i, at han ikke blev opmærksom på lysets mulige skift som følge af den lavthængende sol i kombination med den defekte lyskurv.

Til støtte for, at der ikke er udvist grov uagtsomhed henvises endvidere til U1972.339H, hvor højesteret fandt at der ikke var udvist en sådan uagtsomhed af en bilist, der kørte frem for rødt, at der var grundlag for betinget frakendelse af kørekortet. Det vil fremgå af forklaringerne, der blev afgivet i den sag, at trafikanten havde orienteret sig mod lyskurvens stander, men, at denne imidlertid var '...blændet i den side, der vendte mod ham'.

Højesterets flertal frifandt for betinget frakendelse med følgende præmis 'Under hensyn til gadekrydsets komplicerede karakter og signalsystemets særlige beskaffenhed findes det betænkeligt at anse tiltaltes kørsel for groft uforsvarlig.'

I nærværende sag er der ikke blot tale om et kompliceret kryds, men derimod om et lyskryds, som den omhandlede dag havde en defekt på netop den lanterne, som klager ville kunne have set trods den lavthængende sol umiddelbart i forbindelse med fremkørslen.

Som det vil fremgå af AN 82.933 og nedenfor, er straffesagerne omkring eventuel frakendelse præjudicerende for den forsikringsretlige vurdering, idet det fremgår af en lang række afgørelser fra Ankenævnet, at det tillægges betydning, om bilisten frakendes førerretten i anledning af det passerede.

Ved den strafferetlige vurdering tillægges det betydning, om man har udvist vilje til at overholde sin vigepligt og om der er særlige omstændigheder, der gør, at dette konkret ikke sker og ofte om der er fejl fra anden side. I nærværende sag har klager vist vilje til at gøre sig bekendt med lyskurvens udvisende og det skyldes fejl på den ene lanterne, at han ikke blev bekendt med, at lyset eventuelt var skiftet førend han kørte ind i krydset.

De ankenævnsafgørelser som indklagede henviser til er ikke præjudicerende for den afgørelse, der skal træffes i nærværende sag."

Hertil har selskabet i brev af 3/6 2016 til nævnet blandt andet bemærket:

"I kommentar til denne mail skal vi bemærke, at med hensyn til, om den ene lysmast var defekt eller ikke, har vi blot anført, at de modtagne fotos er taget dagen efter uheldet. Det vides derfor ikke, om det var funktionsdygtigt på skadetidspunktet.

Denne omstændighed er dog efter vores opfattelse ikke afgørende. Som anført i vores indlæg af 13. april må man – hvis et lyssignal er ude af drift – stoppe op og sikre sig, at der er grønt lys i kørselsretningen. Advokaten anfører i øvrigt, at den pågældende stander hverken viste rødt eller grønt signal.

For så vidt angår begrebet grov uagtsomhed skal vi henvise til Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard, Dansk Forsikringsret 9. udg. p. 313 f. Det fremgår her, at domstolene de senere år har anvendt kriteriet 'indlysende fare' i forbindelse med fastlæggelsen af, om den sikrede har fremkaldt forsikringsbegivenheden ved grov uagtsomhed.

Det anføres videre at 'Det må nok antages, at *det forsikringsretlige begreb grov uagtsomhed* er sammenfaldende med det tilsvarende erstatningsretlige begreb. Det er tvivlsomt, om der er grund til at antage, det forsikringsretlige begreb grov uagtsomhed er snævrere end det tilsvarende erstatningsretlige begreb, således at der skal mere til, for at der i forsikringsretlig henseende foreligger grov uagtsomhed, end der skal til for, at der i erstatningsretlig henseende foreligger grov uagtsomhed. At der bør tages særskilt hensyn til sikrede, fordi han har betalt præmie til selskabet, gør formentlig ikke nogen forskel'."

I klagerens skadeanmeldelse af 19/11 2015 hedder det blandt andet:

"Undertegnede kører mod kryds ad …vej, skal krydse …vej, bliver blændet af solen og ser ikke at trafiklys skifter til rødt. Modpart kommer fra venstre ad …vej og kan ikke undgå at ramme mig."

I en fremlagt vidneforklaring fra en trafikant, der ikke var impliceret i uheldet, indhentet af modpartens selskab, fremgår blandt andet:

> "Hvordan oplevede du uheldet?
> Jeg kom kørende ad …vej mod …vej, modsat [modparten til klageren]. Der er grønt i krydset ved …vej og ca. 10 meter før, kommer [klagerens bil] fra venstre over for rødt og ud foran [modparten] som rammer midt i krydset.
> …
> Hvis du har mulighed for det, ønsker vi oplyst:
> …
> d. Beskrivelse af førerne af bilerne.
> Rystede. [Modpartens] fører kunne ikke se [klagerens bil]. [Klageren] anede ikke at han var kørt over for rødt."

Efter selskabet i brev af 1/12 2015 afviste dækning med henvisning til, at klageren havde handlet groft uagtsomt, anførte klagerens advokat i brev af 9/12 2015 blandt andet:

> "Vedrørende det faktisk passerede har min klient oplyst, at han kom kørende ad …vej den 17. november 2015 med en hastighed af omkring 40 km/time. Før han nåede krydset, så han op mod lysreguleringen og konstaterede, at der var grønt.
>
> Da han når helt frem til og er på vej ud af krydset, kigger han igen op mod lysreguleringen og ser ikke noget rødt lys, hvorfor han fortsætter kørslen ind i krydset. Her bliver han ramt af en [modpart], der kommer fra venstre side.
>
> Den pågældende dag hang solen lavt, hvorfor min klient, der altid kører forsigtigt og agtpågivende, havde klappet solskyggen ned for at kunne orientere sig.
>
> Min klient, der er meget chokeret over det passerede, undersøgte dagen efter omhandlede lyskryds, i hvilken forbindelse han kunne konstatere, at standeren i lyskurven er defekt, således at den røde lampe er ude af funktion.
>
> Jeg vedlægger fotografi, min klient har taget dagen efter uheldet. Det gøres herefter gældende, at min klient, der orienterede sig kort før han nåede frem til lyskrydset og konstaterede, at der var grønt lys og ligeledes orientere sig, idet han kørte ind i krydset, men ikke så noget rødt lys i en situation, hvor der er dokumenteret defekt ved standeren, ikke har udvist en uagtsomhed, der kan betegnes som grov, hvorfor De er forpligtet til at anerkende skaden og udbetale totalskadeerstatning."

Af forsikringsbetingelserne fremgår blandt andet:

> "**1.3 Kaskodækningen omfatter ikke**
> …
> 5. skader, som forvoldes med vilje, eller som skyldes grov uagtsomhed."

Nævnet har fået forelagt fotos af krydset.

8. 89108

Nævnet udtaler:

Klageren totalskadede sin bil i et færdselsuheld i et kryds den 17/11 2015 klokken 13.00. I skadeanmeldelsen har han anført, at han kørte med ca. 40 km/t frem i et kryds og blev blændet af solen, hvilket bevirkede, at han ikke så, at trafiklyset skiftede til rødt. Da han kørte frem i krydset, blev han ramt af en modpart fra venstre side, der kørte frem for grønt lys. Det er endvidere oplyst, at politiet ikke har optaget rapport i sagen.

Efter at selskabet havde afvist at udbetale erstatning med henvisning til, at klageren havde handlet groft uagtsomt, anførte klagerens advokat i brev af 9/12 2015, at klageren dagen efter uheldet undersøgte det pågældende kryds og konstaterede, at en af standerne i lyskurven var defekt, således at den røde lampe ikke virkede. Advokaten har over for nævnet anført, at både det grønne og røde lys i den pågældende stander ikke virkede, og har til støtte for, at klageren ikke har handlet groft uagtsomt anført, at den defekte stander var årsagen til, at klageren ikke bemærkede, at signalet skiftede til rødt.

Selskabet har over for nævnet fastholdt, at klagerens adfærd var groft uagtsom. Selskabet har blandt andet henvist til, at selv hvis det lægges til grund, at standeren var defekt, var der foruden den defekte stander to andre virksomme standere, hvor klageren kunne have orienteret sig. Endvidere har selskabet anført, at hvis en stander er defekt, må man stoppe op og sikre sig, at der er grønt lys i kørselsretningen.

På baggrund af sagens oplysninger lægger nævnet til grund, at klageren ved sin kørsel frem mod krydset blev blændet af solen og ikke kunne se lyssignalets farve, da han kørte ud i krydset for rødt lys. At føre motordrevet køretøj frem i et kryds for rødt lys indebærer under disse omstændigheder efter nævnets opfattelse en så indlysende fare for, at skade vil indtræffe, at en sådan handlemåde som udgangspunkt er at anse som groft uagtsom, jf. forsikringsaftalelovens § 18, jf. § 20.

Det anførte om en defekt stander i krydset og den lavthængende sol er efter nævnets opfattelse ikke formildende omstændigheder, der kan føre til, at udgangspunktet kan fraviges. Da selskabet i forsikringsbetingelserne har forbeholdt sig fuldstændig ansvars-

frihed ved grov uagtsomhed, kan nævnet herefter ikke pålægge selskabet at udbetale erstatning.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Peter Thønnings